

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

03 вересня 2020 р.

Київ

№ 573-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що є допустимою державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради за реєстраційним номером в базі даних 26077 (вх. № 116-ПДД від 18.02.2020) розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 22.05.2020 № 08/145-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/49-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/49-20-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 31.08.2020 № 500-26.15/49-20-ДД/409-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за № 116-ПДД від 18.02.2020 (далі – Повідомлення).
- (2) Листом від 25.02.2020 № 500-29/08-2867 Комітетом було залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) Листом від 24.03.2020 № 462/01-15-04 (вх. № 5-01/3825 від 24.03.2020) Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради надало запитувану інформацію.
- (4) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 22.05.2020 № 08/145-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/49-20-ДД та листом від 25.05.2020 № 500-29/08-7493 запитано додаткову інформацію.
- (5) Листом від 04.06.2020 № 673-01/14-04 Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради надало запитувану інформацію.

- (6) Листом від 30.07.2020 № 500-29/08-10577 Комітетом надіслано до Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради запит щодо додаткової інформації у справі № 500-26.15/49-20-ДД.
- (7) Листом від 04.08.2020 № 970-01/15-04 Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради надало додаткову інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (8) Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради (далі – Управління ЖКГ) (м. Хмельницький, вул. Проскурівська, буд. 1, ідентифікаційний код юридичної особи 03356163).

2.2. Отримувач підтримки

- (9) Хмельницьке комунальне підприємство «Спецкомунтранс» (далі – КП «Спецкомунтранс») (м. Хмельницький, вул. Толстого, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 03356565).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (10) Створення системи комплексного поводження з побутовими відходами та трансформація ставлення до побутових відходів на користь розгляду їх як цінного ресурсу, що значною мірою вирішить проблему запобігання накопиченню відходів і обмежить їх шкідливий вплив на навколишнє природне середовище.

2.4. Очікуваний результат

- (11) Покращення муніципальної інфраструктури у сфері поводження з твердими побутовими відходами (далі - ТПВ). Розвиток та створення першого сміттєпереробного підприємства в регіоні. Реконструкція та розширення наявного полігону ТПВ відповідно до стандартів Європейського Союзу (далі – ЄС).

2.5. Форма підтримки

- (12) Місцева гарантія за зобов'язаннями КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку (далі – ЄБРР, Банк).

2.6. Обсяг підтримки

- (13) Місцева гарантія на загальний обсяг кредиту – 28 500 000 євро.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (14) Проект рішення Хмельницької міської ради «Про погодження умов кредиту Європейського банку реконструкції і розвитку для реалізації проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький».

2.8. Тривалість підтримки

- (15) 13 років з моменту укладання кредитної угоди.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (16) На сьогодні в місті Хмельницькому відсутні потужності з переробки твердих побутових відходів.
- (17) КП «Спецкомунтранс» збирає 98 000,00 тонн змішаних твердих побутових відходів щороку. Ці відходи збираються та відвантажуються на полігоні твердих побутових відходів (далі – ТПВ) площею 8,78 га, що знаходиться за межею його експлуатаційної спроможності.
- (18) Відповідно до Закону України «Про відходи» полігон ТПВ - це об'єкт розміщення побутових відходів після їх перероблення (оброблення) у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів
- (19) Для вирішення проблем, пов'язаних із захороненням ТПВ, а також підвищення рівня поводження з ТПВ до стандартів ЄС між Хмельницькою міською радою, КП «Спецкомунтранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку було підписано Угоду про підготовку кредитного фінансування. Відповідно до цієї угоди Банк підтвердив свою зацікавленість у розгляді можливості участі у Проєкті модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький шляхом надання довгострокового фінансування у формі кредиту КП «Спецкомунтранс» під гарантію міста, яка буде надана містом відповідно до чинного законодавства України.
- (20) Отримавши кредитні кошти, КП «Спецкомунтранс» зможе покращити муніципальну інфраструктуру у сфері поводження з твердими побутовими відходами, у тому числі здійснити рекультивацію наявного полігону ТПВ та створити сучасне підприємство з переробки муніципальних відходів.
- (21) У разі надання місцевої гарантії після будівництва сміттєпереробного комплексу КП «Спецкомунтранс» розпочне переробку твердих побутових відходів, адже наразі підприємство займається лише їх вивезенням та захороненням.
- (22) За інформацією Управління ЖКГ, Хмельницька міська рада планує встановити плату за місцеву гарантію для КП «Спецкомунтранс» **в розмірі однієї гривні на місяць**.
- (23) Відповідно до проєкту рішення Хмельницької міської ради «Про погодження умов кредиту Європейського Банку Реконструкції і Розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький» планується залучити кредит ЄБРР на таких умовах:
- обсяг та валюта кредиту – 28 500 000 (двадцять вісім мільйонів п'ятсот тисяч) євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок позичальника за рахунок коштів ЄБРР;
  - строк кредиту – 13 років з дати набрання чинності кредитним договором включно з трирічною відстрочкою погашення основної суми;

- відсоткова ставка за користування залученими коштами: маржа 6,0 – 6,5% річних понад шестимісячну ставку EURIBOR з можливістю коригування (підняття та зниження) залежно від кредитного рейтингу м. Хмельницького від визнаного міжнародного рейтингового агентства, якщо такий рейтинг буде отримано;
  - разовий комісійний збір – 1,2% від сукупної основної суми кредиту;
  - комісія за резервування – 0,6% річних, типова комісія за резервування, що нараховуватиметься на неосвоєну частину кредиту;
  - розмір плати за отримання місцевої гарантії у розмірі 1 грн на місяць на строк кредиту;
  - сплата відсотків здійснюється у строки та згідно з умовами, встановленими кредитними договором між КП «Спецкомунтранс» та ЄБРР;
  - погашення кредиту та відсотків за користування кредитними коштами здійснюється за рахунок коштів КП «Спецкомунтранс».
- (24) Комплексне поводження з відходами являє собою стратегічний підхід до управління твердими побутовими відходами, що охоплює всі джерела і всі аспекти, такі як: утворення, розділення, транспортування, сортування, оброблення, утилізація та видалення, з акцентом на досягненні максимальної ефективності використання ресурсів.
- (25) Деякі ТПВ можуть бути повторно використані або перероблені, але наразі багато з них втрачаються і захоронюються на полігоні ТПВ. Скорочення обсягу відходів, що захоронюються на полігоні ТПВ зменшить їх шкідливий вплив на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.
- (26) Проект модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький має на меті зменшення надходження відходів на міський полігон на 60 – 70% та, як наслідок, збільшення строку його експлуатації на 10 – 15 років.
- #### 4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА У ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ
- (27) Основною метою надання державної підтримки є покращення інфраструктури поводження з ТПВ, що буде складатися з двох етапів: рекультивация існуючого полігону, будівництво нового полігону та будівництво комплексу переробки ТПВ.
- (28) КП «Спецкомунтранс» має статус комунального підприємства, є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок, печатку, має право укладати самостійно договори, здійснює господарські операції в частині його діяльності з виробництва, реалізації, надання послуг і є суб'єктом господарювання.
- (29) Підприємство здійснює свою діяльність відповідно до статуту. Основним видом діяльності підприємства є обслуговування населення у сфері поводження з відходами.
- (30) Відповідно до проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький фінансування КП «Спецкомунтранс» за кредитом ЄБРР буде здійснюватися за такими напрямками:
- реконструкція наявного полігону та спорудження двох нових карт полігону твердих побутових відходів – 10,6 млн євро;
  - встановлення нової системи очищення фільтрату – 1,8 млн євро;
  - придбання нового компактора та нового бульдозера для полігону твердих побутових відходів – 0,3 млн євро;

- спорудження компостного пункту для незабруднених органічних відходів та етап I проєктування та будівництва нового заводу сортування та переробки твердих побутових відходів – 4,7 млн євро;
- нагляд за виконанням договорів – 0,6 млн євро;
- етап II проєктування та будівництва нового заводу сортування та переробки твердих побутових відходів – 10,5 млн євро.

- (31) Рішенням виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 08.02.2018 № 87 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії про визначення переможців конкурсу з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на території міста Хмельницького» КП «Спецкомунтранс» визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів за лотом № 1 строком на п'ять років.
- (32) **Діяльність з вивезення побутових відходів** у м. Хмельницькому також здійснює товариство з обмеженою відповідальністю «Носоріг Еко» як переможець за лотом № 2.
- (33) Рішенням виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 28.03.2019 № 270 КП «Спецкомунтранс» встановлено тарифи на вивезення побутових відходів:

Операції поводження з побутовими відходами	Категорії споживачів	Види побутових відходів		
		тверді, грн /м ³ з ПДВ	Великогабаритні, грн /м ³ з ПДВ	рідкі, грн /м ³ з ПДВ
Перевезення (для мешканців будинків з функціонуючим сміттепроводом та споживачів, які самостійно утримують контейнери та контейнерні майданчики)	населення	55,04	381,48	125,54
	бюджетні установи	56,04	-	127,82
	інші споживачі	59,05	-	134,68
Перевезення (для мешканців будинків та споживачів, які користуються контейнерами на контейнерних майданчиках у місцях загального користування)	населення	73,56	381,48	125,54
	бюджетні установи	74,90	-	127,82
	інші споживачі	78,91	-	134,68

- (34) **Діяльність із захоронення ТПВ** здійснює лише КП «Спецкомунтранс».
- (35) Рішенням виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 23.07.2015 № 500 «Про встановлення тарифів на послуги Хмельницького комунального підприємства «Спецкомунтранс» з вивезення побутових відходів» КП «Спецкомунтранс» встановлено тариф на захоронення ТПВ:

Операції поводження з побутовими відходами	Категорії споживачів	Види побутових відходів		
		тверді, грн /м ³ з ПДВ	Великогабаритні, грн /м ³ з ПДВ	рідкі, грн /м ³ з ПДВ
Захоронення ТПВ	населення	9,79	9,79	-
	бюджетні установи	9,97	-	-
	інші споживачі	10,51	-	-

- (36) За результатами I кварталу 2020 року обсяг фактичних витрат на надання КП «Спецкомунтранс» послуг із захоронення побутових відходів на 1 202,7 тис. грн встановлено більше від запланованих витрат, а саме:

Статті витрат	Планова собівартість (згідно з тарифом)	Фактична собівартість за I квартал 2020 року	Відхилення фактичної собівартості від планової
Паливо, мастильні матеріали	280 261,39	434 412,73	-154 151,34
Технічне обслуговування та ремонт	32 563,36	17 647,17	14 916,19
Оплата праці	246 070,66	804 911,71	-558 841,05
Відрахування на соціальні заходи	90 849,29	160 645,15	-69 795,86
Автомобільні шини, спецодяг	7 238,93	17 313,04	-10 074,11
Амортизація автотранспорту	105 835,08	32 450,51	73 384,57
Загальновиробничі витрати	151 535,30	320 956,65	-169 421,35
Адміністративні витрати	75 797,97	361 250,99	-285 453,02
Витрати на збут	75 615,42	175 957,45	-100 342,03
Екологічний податок	447 829,60	314 103,15	133 726,45
Інші прямі витрати	150 124,72	226 752,12	-76 627,40
Разом витрат	1 663 721,70	2 866 400,68	-1 202 678,98

- (37) Після реалізації проєкту модернізації інфраструктури поводження з ТПВ у м. Хмельницькому та будівництва комплексу з переробки ТПВ, КП «Спецкомунтранс» разом із послугами з вивезення та захоронення ТПВ надаватиме послуги з переробки та сортування ТПВ.
- (38) Проєкт модернізації інфраструктури поводження з ТПВ у м. Хмельницькому та будівництва комплексу з переробки ТПВ розроблено відповідно до вимог чинного законодавства України. Так, 08 листопада 2017 року за № 820-р було прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року». Одним з основних принципів Національної стратегії є принцип ієрархії поводження з відходами. Саме тому, відповідно до Національної стратегії проєкт націлений на впровадження таких дій стосовно поводження з відходами в такій послідовності: запобігання утворенню відходів, підготовка до повторного використання, перероблення відходів, інші види утилізації (використання відходів як вторинних енергетичних ресурсів), видалення відходів лише у разі відсутності можливості виконати попередні ступені ієрархії.

- (39) Проєкт модернізації інфраструктури ТПВ у м. Хмельницькому не звільняє забруднювачів від відповідальності за відходи, які вони генерують. Після впровадження проєкту додатково буде встановлено тариф на переробку відходів, що таким чином підвищить відповідальність у сфері поводження з відходами.
- (40) Завдяки реалізації проєкту окремі матеріали й ресурси використовуватимуться в економіці якомога довше й утворення відходів мінімізується.
- (41) На теперішній час переважна більшість побутових відходів захоронюється на полігоні твердих побутових відходів м. Хмельницького. Завдяки впровадженню проєкту усі відходи перед потраплянням на полігон буде попередньо відсортовано. Усі ресурсоцінні компоненти буде відібрано. І лише ті відходи, які неможливо повторно використати, буде захоронено на полігоні.
- (42) Листом від 04.08.2020 № 970/01-15-04 Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради на лист Комітету від 30.07.2020 № 500-29/08-10577 надало наступну додаткову інформацію.
- (43) Проєктом модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому передбачається фінансування заходів, пов'язаних із наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, а саме, придбання нових контейнерів та сміттевозів.
- (44) Послуги з вивезення твердих побутових відходів надаватимуться фізичним та юридичним особам м. Хмельницького згідно з укладеними договорами та встановленими тарифами.
- (45) Планова потужність заводу з оброблення (перероблення) побутових відходів становить до 100 тис. тонн твердих побутових відходів на рік.
- (46) Послуги з оброблення (перероблення) твердих побутових відходів надаватимуться фізичним та юридичним особам м. Хмельницького згідно з укладеними договорами та встановленими тарифами.
- (47) Відходи з контейнерних майданчиків міста доставлятимуться на об'єкт їх оброблення (перероблення) засобами КП «Спецкомунтранс», процес оброблення (перероблення) побутових відходів передбачає отримання вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів шляхом їх вилучення, оброблення (перероблення) на сортувальній лінії. Механізм реалізації вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів передбачає їх прямий продаж або передання зацікавленим суб'єктам господарювання.
- (48) Планова потужність заводу із сортування відходів становить до 100 тис. тонн твердих побутових відходів на рік.
- (49) Послуги із сортування твердих побутових відходів надаватимуться фізичним та юридичним особам м. Хмельницького згідно з укладеними договорами та встановленими тарифами.
- (50) Відходи з контейнерних майданчиків міста доставлятимуться на об'єкт їх сортування засобами КП «Спецкомунтранс», процес сортування відходів передбачає отримання вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів шляхом їх вилучення / сортування / оброблення (перероблення) на сортувальній лінії. Механізм реалізації вторинних

матеріальних та енергетичних ресурсів передбачає їх прямий продаж або передачу зацікавленим суб'єктам господарювання.

- (51) Послуги із захоронення відходів надаватимуться фізичним та юридичним особам м. Хмельницького згідно з укладеними договорами та встановленими тарифами.
- (52) Відходи, що пройшли цикл сортування / оброблення (перероблення) на заводі та не підлягають подальшій обробці (переробці) чи реалізації, доставлятимуться на полігон твердих побутових відходів засобами КП «Спецкомунтранс» для їх подальшого захоронення, процес захоронення відходів не передбачає отримання вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.
- (53) Проєкт модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому не передбачає запровадження послуг з утилізації та знешкодження відходів.
- (54) Отже, відповідно до Проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому буде здійснено фінансування заходів, пов'язаних із наданням послуг з поводження з побутовими відходами, а саме:
- вивезення побутових відходів;
  - перероблення (оброблення) побутових відходів;
  - сортування відходів;
  - захоронення побутових відходів.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Законодавство у сфері державної допомоги

- (55) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (56) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
  - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
  - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (57) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (58) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу

(далі – Повідомлення) заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або загрожують спотворенням конкуренції, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

5.2. Законодавство у сфері надання державних гарантій

- (59) Згідно з частиною другою статті 17 Бюджетного кодексу України місцеві гарантії можуть надаватися, зокрема, за рішенням міської ради для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України, що належать до комунального сектору економіки міста, розташовані на відповідній території та здійснюють на цій території реалізацію інвестиційних проєктів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій.
- (60) Відповідно до частини третьої статті 17 Бюджетного кодексу України державні/місцеві гарантії надаються на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом.

5.3. Законодавство у сфері поводження з побутовими відходами

- (61) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належить, зокрема, поводження з побутовими відходами.
- (62) Згідно з статтею 1 Закону України «Про відходи»:
- поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;
  - збирання відходів - діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою подальшої утилізації чи видалення;
  - зберігання відходів - тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення);
  - оброблення (перероблення) відходів - здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
  - перевезення відходів - транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення;
  - захоронення відходів - остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
  - операції поводження з відходами - збирання, перевезення, зберігання, сортування, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів;
  - розміщення відходів - зберігання та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах;

- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
  - послуги з перероблення (оброблення) побутових відходів - здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей побутових відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
  - послуги із захоронення побутових відходів - послуги з остаточного розміщення побутових відходів після їх перероблення (оброблення) у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
  - сортування відходів - механічний розподіл відходів за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, енергетичною цінністю, товарними показниками тощо з метою підготовки відходів до їх утилізації чи видалення;
  - послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (63) Отже, проєкт модернізації інфраструктури ТПВ у м. Хмельницькому та будівництва комплексу з переробки ТПВ передбачає інвестиції у діяльність, пов'язану з обробленням (переробленням), захороненням, сортуванням відходів, **що є послугами з поводження з побутовими відходами**, а саме:
- вивезення побутових відходів;
  - перероблення (оброблення) побутових відходів;
  - сортування відходів;
  - захоронення побутових відходів.
- (64) Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 затверджено Правила надання послуг з поводження з побутовими відходами, відповідно до яких обсяг надання послуг розраховується на підставі норм, затверджених органом місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку. Під час укладання договору про надання послуг сторони узгоджують графік їх надання виходячи з потреби споживача, норм надання та якості послуг.

5.4. Законодавство щодо послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (65) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (66) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (67) Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» затверджено перелік послуг у сфері надання житлово-комунальних послуг, а саме:

- послуги з централізованого опалення, послуги з постачання теплової енергії;
  - послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання гарячої води;
  - послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого водопостачання;
  - послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водовідведення;
  - **послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами.**
- (68) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (69) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (70) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
  - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (71) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.

- (72) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинен дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (73) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.
- (74) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов. Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (75) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
  - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
  - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
  - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.
- (76) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії),

метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

- (77) Відповідно до пункту 43 Повідомлення, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань з надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, та таким чином цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, отже, на такий захід не поширюється дія. Отже, цей захід не впливає застосування статті 107 (1) Договору. Однак, для того щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (78) У пунктах 45 – 46 Повідомлення Комісії визначено, що концепція щодо самого поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (79) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.
- (80) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (81) Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;
  - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
  - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
  - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
  - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.
- (82) Зміст другого критерію Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (83) Так, пунктами 54 – 55 Повідомлення передбачено, що методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

- (84) У пункті 57 Повідомлення Комісії визначено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути передбачена в акті, який передбачає покладення зобов'язань з надання ПЗЕІ.
- (85) Стосовно третього критерію Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (86) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, які поніс би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.
- (87) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на якого покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

5.5. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами поводження з побутовими відходами

- (88) У разі, коли критеріїв Altmark не дотримано, застосовується рішення Комісії ЄС про застосування частини другої статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення (2012/21/ЄС) (далі – Рішення).
- (89) Рішення встановлює умови, за яких державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачено в частині третій статті 108 Договору.
- (90) Частиною першою статті 2 Рішення визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині другій статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема, компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (91) Згідно з частиною другою статті 2 Рішення, це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, **не перевищує 10 років**. Якщо період

доручення **перевищую 10 років**, це Рішення застосовується тільки в тому випадку, коли від постачальника ПЗЕІ потрібні значні інвестиції, які повинні бути амортизовані протягом більш тривалого періоду відповідно до загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку.

- (92) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинно містити:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
  - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
  - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
  - методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
  - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
  - посилання на рішення або сукупність рішень, де визначено зазначені зобов'язання.
- (93) Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (94) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загально прийнятих принципів розрахунку витрат таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються усі його витрати;
  - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
  - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати усі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення і належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
  - витрати, **пов'язані з інвестиціями**, особливо, що стосується інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (95) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.
- (96) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.

6. Висновки за результатами розгляду справи

6.1. Віднесення послуг поводження з побутовими відходами до ПЗЕІ

- (97) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
  - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (98) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (99) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (100) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, комунальні послуги – послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (101) Відповідно до статті 40 Закону України «Про відходи» з метою стимулювання заходів щодо утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення суб'єктам господарської діяльності, які впроваджують технології, спрямовані на зменшення обсягів утворення відходів, утилізують відходи в процесі виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), здійснюють їх збирання і заготівлю, будівництво підприємств і цехів, а також організують виробництво устаткування для утилізації відходів, беруть пайову участь у фінансуванні заходів щодо утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення, можуть надаватися відповідно до закону України:
- пільги щодо оподаткування прибутку від реалізації продукції, виготовленої з використанням відходів;
  - пріоритетне державне кредитування;
  - спеціальні державні субсидії на зменшення відсотків за банківські кредити, пов'язані з інвестиціями, що спрямовуються на утилізацію відходів і виготовлення відповідного устаткування;
  - дотації з Державного бюджету України і місцевих бюджетів для перевезення відходів (вторинної сировини) чи напівфабрикатів, одержаних з цих відходів;
  - інформація щодо технологічних можливостей утилізації відходів;
  - дотації з фондів охорони навколишнього природного середовища та інших джерел;
  - пільги щодо поповнення обігових коштів підприємств, установ та організацій - суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють збирання і заготівлю, оброблення

(перероблення) і утилізацію відходів як вторинної сировини, за умови цільового використання цих коштів для придбання та переробки таких відходів.

- (102) Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть визначати у межах своїх повноважень додаткові заходи, пов'язані із стимулюванням утилізації відходів та зменшенням обсягів їх утворення.
- (103) На підставі наведеного, а також інформації та документів, отриманих під час розгляду справи, отримувач підтримки КП «Спецкомунтранс» здійснює діяльність із надання послуг поводження з побутовими відходами, а саме:
- вивезення побутових відходів;
  - перероблення (оброблення) побутових відходів;
  - сортування відходів;
  - захоронення побутових відходів.
- (104) Крім того, послуги, які надає КП «Спецкомунтранс» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», віднесено до ПЗЕІ.
- (105) Отже, послуги поводження з побутовими відходами, що надає КП «Спецкомунтранс» з урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, є послугами, що становлять загальний економічний інтерес.

6.2. Відповідність компенсації витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, критеріям Altmark

- (106) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації об'єктованих витрат на надання таких послуг.
- (107) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення).*

КП «Спецкомунтранс» **не має чітко визначених** зобов'язань надавати послуги з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів.

Рішенням виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 08.02.2018 № 87 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії про визначення переможців конкурсу з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на території міста Хмельницького» КП «Спецкомунтранс» визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів та встановлено зобов'язання надавати послуги з вивезення побутових відходів.

Отже, критерій щодо чіткого визначення зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення) в частині надання КП «Спецкомунтранс» послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів не виконується;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;*

КП «Спецкомунтранс» **не має** визначених параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, які є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Отже, не виконується критерій щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;*

Управлінням ЖКГ **не доведено**, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає КП «Спецкомунтранс».

Отже, критерій щодо недопущення надмірної компенсації не виконується;

- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

Управлінням ЖКГ **не доведено**, що компенсація за послуги з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає КП «Спецкомунтранс» у зв'язку з наданням цих послуг.

КП «Спецкомунтранс» **не обиралося шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів.**

КП «Спецкомунтранс» **обиралося шляхом проведення конкурентної процедури закупівель послуг з вивезення побутових відходів.**

Отже, критерій щодо обрання виконавця послуг, що становлять загальний економічний інтерес шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель або визначення рівня компенсації на підставі аналізу витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку в частині надання послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, не виконується.

(108) Враховуючи викладене, **чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.**

(109) Отже, державна підтримка КП «Спецкомунтранс» у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький **не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес**, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

6.3. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

6.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(110) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації,

придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (111) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (112) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем комунальних послуг поводження з побутовими відходами суб'єкт господарювання.
- (113) Отже, КП «Спецкомунтранс», якому надається державна підтримка у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький, є **суб'єктом господарювання** у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює господарську діяльність поводження з побутовими відходами.

6.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (114) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (115) Відповідно до інформації, зазначеної у Повідомленні, щорічна плата за користування КП «Спецкомунтранс» гарантією Хмельницької міської ради за кредитом Європейського банку реконструкції і розвитку становитиме одну гривню на місяць.
- (116) Крім того, відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у наданні гарантій, кредитів на пільгових умовах, обслуговування кредитів за пільговими тарифами.
- (117) Отже, надання КП «Спецкомунтранс» підтримки у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому, є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (118) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування

Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (119) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних з виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (120) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (121) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (122) У ході розгляду справи встановлено, що Хмельницька міська рада не проводила конкурсного відбору отримувача державної допомоги, який би забезпечив плату за місцеву гарантію за кредитом Європейського банку реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому відповідно до її ринкової вартості.
- (123) Отже, надання КП «Спецкомунтранс» підтримки у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому, **надає КП «Спецкомунтранс» перевагу**, звільнивши його від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.

6.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (124) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (125) Отже, беручи до уваги, що ринок послуг поводження з побутовими відходами є конкурентним, надання КП «Спецкомунтранс» підтримки у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому **загрожує спотворенням економічної конкуренції** на цьому ринку.

6.4. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(126) Підтримка КП «Спецкомунтранс» у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому, як компенсація витрат за послуги з поводження з побутовими відходами, а саме, вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, що є ПЗЕІ, є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.5. Оцінка допустимості державної допомоги

(127) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» послуга із поводження з побутовими відходами є послугою загального економічного інтересу, не може надаватись без державної допомоги і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.

(128) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

(129) Разом із тим, враховуючи що Проект покращення інфраструктури поводження з побутовими відходами м. Хмельницького потребує значних інвестицій то відповідно до пункту 2 статті 2 Рішення Комісії від 20 грудня 2011 року 2012/21/ЄС, період надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, може перевищувати 10 років.

(130) Відповідно до статті 4 Рішення Комісії від 20 грудня 2011 року 2012/21/ЄС зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинно містити:

- *зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;*
- *назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;*
- *характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;*
за результатами розгляду справи встановлено, що КП «Спецкомунтранс» **не має чітко визначених:**
- *змісту і тривалості зобов'язань щодо надання послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, які становлять загальний економічний інтерес;*
- *території, на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів;*
- *характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради*

КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, які становлять загальний економічний інтерес.

Відповідно до рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 08.02.2018 № 87 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії про визначення переможців конкурсу з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на території міста Хмельницького» та договору на надання послуг з вивезення побутових відходів м. Хмельницького від 19.02.2018, КП «Спецкомунтранс» **має чітко визначені:**

- змісту і тривалості зобов'язань щодо надання послуг з поводження з вивезення побутових відходів, які становлять загальний економічний інтерес;
- території, на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» з вивезення побутових відходів;
- характеру виключних та спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з вивезення побутових відходів, які становлять загальний економічний інтерес.

Отже, критерій щодо змісту, тривалості, характеру будь-яких виключних або спеціальних прав та території надання послуг з перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів не виконується.

У частині надання послуг з вивезення побутових відходів зазначений критерій **виконується;**

- *механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*
Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради **не надано Комітету** механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації за надання послуг з вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів.

Отже, критерій щодо уникнення і повернення надмірної компенсації **не виконується;**

- *методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;*
Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради не надано Комітету методику розрахунку компенсації за послуги з вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, контролю та перегляду такої компенсації.

Отже, критерій щодо методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації **не виконується.**

(131) Враховуючи викладене, підтримка КП «Спецкомунтранс» у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому, як компенсація витрат за послуги з поводження з побутовими відходами, а саме, вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, що є ПЗЕІ, є **допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **за умови виконання Надавачем таких зобов'язань:**

1. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг з вивезення побутових відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:
  - методику розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги з вивезення побутових відходів, контролю та перегляду такої компенсації;

- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг з вивезення побутових відходів.
2. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:
- зміст і тривалість зобов'язань КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів, що становлять загальний економічний інтерес;
  - територію, на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів;
  - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів, які становлять загальний економічний інтерес;
  - методику розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів з урахуванням прибутку, отриманого від реалізації вторинної сировини, контролю та перегляду такої компенсації;
  - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів.
3. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг із захоронення відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:
- зміст і тривалість зобов'язань КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг із захоронення відходів, що становлять загальний економічний інтерес;
  - територію на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» з вивезення побутових відходів;
  - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг із захоронення відходів, які становлять загальний економічний інтерес;
  - методику розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги з захоронення відходів, контролю та перегляду такої компенсації;
  - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг із захоронення відходів.

(132) Листом від 31.08.2020 № 1227/01-14-04 Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради повідомило про відсутність зауважень та пропозицій до подання з попередніми висновками від 31.08.2020 № 500-26.15/49-20-ДД/409-спр.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного

комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка комунального підприємства «Спецкомунтранс» у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницький, як компенсація витрат за послуги поводження з побутовими відходами, а саме, послуги з вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, що є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка комунального підприємства «Спецкомунтранс» у формі гарантії Хмельницької міської ради як забезпечення виконання зобов'язань КП «Спецкомунтранс» відповідно до кредитного договору з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому, як компенсація витрат за послуги поводження з побутовими відходами, а саме, послуги з вивезення, перероблення (оброблення), сортування та захоронення побутових відходів, що є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, є **допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, за **умови виконання надавачем таких зобов'язань:**

2.1. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг з вивезення побутових відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:

- методичку розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги з вивезення побутових відходів, контролю та перегляду такої компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг з вивезення побутових відходів.

2.2. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:

- зміст і тривалість зобов'язань КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів, що становлять загальний економічний інтерес;
- територію, на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» із перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів, які становлять загальний економічний інтерес;
- методичку розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів з урахуванням прибутку, отриманого від реалізації вторинної сировини, контролю та перегляду такої компенсації;

- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг з перероблення (оброблення) побутових відходів та сортування відходів.

2.3. Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання **послуг із захоронення відходів**, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:

- зміст і тривалість зобов'язань КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг із захоронення відходів, що становлять загальний економічний інтерес;
- територію, на яку поширюються послуги КП «Спецкомунтранс» із захоронення побутових відходів;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано Управлінням житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради КП «Спецкомунтранс» щодо надання послуг із захоронення відходів, які становлять загальний економічний інтерес;
- методику розрахунку компенсації КП «Спецкомунтранс» за послуги із захоронення відходів, контролю та перегляду такої компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації КП «Спецкомунтранс» за надання послуг із захоронення відходів.

3. Забезпечити у разі настання гарантійного випадку за кредитом невключення амортизаційних нарахувань за створені (придбані) за рахунок державних коштів основні засоби, які використовуються в процесі надання послуг з вивезення побутових відходів, перероблення (оброблення) побутових відходів, сортування відходів, захоронення відходів, під час розрахунку в майбутньому нових тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, перероблення (оброблення) побутових відходів, сортування відходів, захоронення відходів або коригування наявного тарифу, з метою уникнення надання надмірної компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

4. Надавач зобов'язаний виконати зобов'язання протягом шести місяців з дати прийняття цього рішення.

5. Надавач зобов'язаний поінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань протягом трьох робочих днів з дня їх виконання.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В. о. Голови Комітету

Д. ЧЕРЕДНІЧЕНКО